

Právě v době, kdy se Západ začíná hlouběji zajímat o problémy boje proti nadnárodnímu protivníkovi, se tento soupeř zásadně změnil. Proměnil se v nepřítele trans-dimenzionálního, volně se pohybujícího mezi skutečným a kybernetickým prostorem. „Gerilové bojovníci“, teroristé či „povstalci“ začali spojovat aktivity v reálném světě (městská gerila, džungle) s aktivitami ve světě kybernetickém. Vznikají tak mnohem odolnější, velmi sofistikované, kombinované a rozptýlené sítě. Autorem článku, zabývající se tímto novým světovým fenoménem, je plk. v záloze Thomas Hammes, námořní pěchota USA. Článek byl uveřejněn v č. 4/2005 časopisu Jane's Defence Weekly. Zkráceno a red. upraveno.

Vždy, kdy musely čelit silám majícím převahu, se gerilové a povstalecké síly pečlivě skrývaly. Ukrývaly se v nesnadném terénu, jako jsou hory, džungle, hluboké lesy nebo bažiny. Historicky nedávno, zejména při rozšiřování nekontrolovaných městských oblastí v megalopolích Latinské Ameriky, zemích třetího světa, Afriky a Asie, se začaly ukrývat i v tomto nesnadno poznatelném prostředí.

Skrývají se, aniž by se skrývaly, splývají s komunitou, jež je ukrývá. Pro zasazené protipovstalecké síly, zvláště pokud jsou tvořeny cizinci, je velmi nesnadné rozpoznat povstalce respektive profesionální gerilové bojovníky v záplavě lidí a aktivit charakterizujících městské prostředí.

V současné době, kdy koaliční síly značně omezily schopnost al Kajdy udržovat velké výcvikové tábory ve svém tradičním „týlovém prostoru“ v Afghánistánu, a zejména zásadně znemožnily využívání některých částí Iráku, musí se povstalci ukrývat znovu. Tentokrát používají nový nekontrolovatelný prostor – prostor kybernetický. I když se i nadále pohybují v reálném prostoru v hraničních oblastech Afghánistánu a ve sporných oblastech v Iráku, existuje stále více důkazů, že povstalci začali využívat prostor v tzv. *kybernetickém světě*.

Není žádným tajemstvím, že povstalci a teroristé již léta používali a stále využívají internet, internetovou síť, a to k nejrůznějším účelům. Je to levný, poměrně bezpečný celosvětový komunikační systém. Například vstoupí-li člen teroristické buňky do internetové kavárny v Pákistánu, může se bez problémů připojit do sítě, vytvořit novou předem domluvenou „webmail identitu“, může sestavit dopis s použitím některé z kódovacích metod, a vzápětí se odhlásit. Jiný člen buňky – kdekoli na světě – může otevřít zprávu s použitím předem domluveného jména a hesla a tento dopis si přečíst. Podobný postup lze použít vícekrát, aniž by vůbec účastníci vůbec vyslali e-mail. Nebo čtenář může zprávu vymazat a nikdo jiný ji nebude moci použít. Toto je pouze jen jedna z desítek možností využití internetové kavárny pro spojení bez zanechání jakýchkoli stop.

Západní zpravodajské služby pochopitelně usilují o odhalení a znemožnění takových spojení. Teroristé na to zareagovali tím, že začali používat tzv. „zdokonaleného internetového spojení“, včetně běžně užívaného komerčního kódování.

Velmi brzy po rozšíření internetových sítí začali také teroristé a povstalci využívat webové stránky pro svou propagandu. Na těchto stránkách lze uveřejňovat názory, plány, úspěchy,

stížnosti na „Západ“, získávat finanční i jiné fondy od lidí z celého světa, a to bez nebezpečí, že autoři internetových stránek budou dopadeni. Západní zpravodajské služby také odhalily, že i tyto zdánlivě informační stránky obsahují mj. určité obrazy anebo přímo pokyny k řízení různých akcí a kódované signály. Teroristé a povstalci, kteří si poměrně brzy osvojili nejrůznější metody využívání sítě, dále rozšířili rozsah a vliv své propagandy – od pouhých projevů obsahujících strategická pravidla a náboženská poučení, až po návody k atentátům. Nyní již nejde o prosté spojení a propagandu, teroristé a povstalci začínají využívat internet nebezpečnějším způsobem: webové stránky jim pomáhají ve všech aspektech jejich boje proti Západu, v náboru, průzkumu, výcviku, zasazení a odchodu.

Nábor se může uskutečňovat na webových stránkách poskytujících informace a údaje pro spojení s náborovými kancelářemi – povstalci či teroristické organizace zůstávají v anonymitě, ale mohou kontaktovat, krýt a získávat nové členy.

Výcvikové stránky obsahují návody a obrazy. Uveřejňované materiály jsou rozsáhlé. Tematika sahá od náboženských zásad až po návody k sestrojení automobilových náloží. Stránky mohou obsahovat návody pro rozvinutí, zasazení sil a odchod z místa akce. Výhody plynoucí pro teroristické/povstalecké organizace jsou zřejmé: organizace může rozhodovat o čase a místě eventuálního setkání, pozorovat možné kandidáty, a přitom neprozradit vlastní totožnost.

Povstalecké a teroristické skupiny se začínají stále více pohybovat mezi reálným a kybernetickým prostředím. Pro tradiční orgány, které je pronásledují, to představuje zcela nový a jen velmi obtížně řešitelný problém. Při vytváření současných, dnes existujících organizací pro boj s povstalci a teroristy totiž nikdo nepředvídal existenci rozhraní mezi reálným a kybernetickým prostředím. Lidé mají značné potíže již s rozhraním vytvořeným prostým zeměpisným rozdělením světa. A i když Západ získal určité zkušenosti z nedávných bojů proti povstalcům, kteří používají mezistátní hranice ke ztížení pronásledování, vládám stále působí značné obtíže fakt, že povstalci využívají mezistátních hranic ke ztížení svého pronásledování a likvidace. Problémy dané vznikem „rozhraní“ zcela nové dimenze – kybernetického prostoru – se budou neustále zvětšovat. „Gerilové bojovníci“, teroristé či „povstalci“ se snadno pohybují mezi reálnými a kybernetickými dimenzemi. Vlády musejí tento nový postup včas pochopit a přizpůsobit se mu.

(nas)